

Time: 3 hours

Marks: 100

NB: 1. Attempt any five questions.
2. All questions carry equal marks

1. Define human resource development. Discuss the need, functions and scope of HRD. 20
2. Explain the qualities of a human resource development manager and discuss his/her responsibilities. 20
3. Describe how Hawthorne studies contributed to growth and understanding of Human relations approach. 20
4. Discuss in detail various types of organizational structure and their relevance in organization. 20
5. What is a team? Discuss the significance of different types of teams in an organization. 20
6. Explain the concept of organization culture. Discuss the importance of different dimensions of organization culture. 20
7. Why do we need human resource planning? Examine the techniques of demand and supply forecasting. 20
8. Bring out the importance of training and learning in the context of organizational development. 20
9. Discuss the significance and basic features of Total Quality management in Global organizations. 20
10. Write Short notes of **any two**: 20
 - a. Skills of an effective leader.
 - b. Resistance to change in an organization.
 - c. Role of education in HRD.
 - d. Employee's Health.

वेळ: ३ तास

गुण: १००

सूचना: १. कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. मानव संसाधन विकास व्याख्या द्या. मानव संसाधन विकासाची गरज, कार्ये आणि व्याप्ती यावर चर्चा करा. २०
२. मानव संसाधन विकास व्यवस्थापकाचे गुण स्पष्ट करून त्याच्या जबाबदाऱ्याविषयी चर्चा करा. २०
३. मानवी संबंधांच्या दृष्टिकोनाची वृद्धी आणि आकलनात हॅथॉर्नच्या अभ्यासाने कशी मदत झाली याचे वर्णन करा. २०
४. विविध प्रकारच्या संघटनात्मक रचना आणि संघटनेत त्यांची प्रासंगिकता याबद्दल सविस्तर चर्चा करा. २०
५. एक संघ म्हणजे काय? संघटनेमध्ये विविध प्रकारच्या संघांच्या महत्त्वावर चर्चा करा. २०
६. संघटना संस्कृतीची संकल्पना समजावून सांगा. संघटना संस्कृतीच्या वेगवेगळ्या आयामांचे महत्त्व सांगा. २०
७. आपल्याला मानव संसाधन नियोजनाची आवश्यकता का आहे? मागणी आणि पुरवठा अंदाजाची तंत्रे तपासून पहा. २०
८. संघटनात्मक विकासाच्या संदर्भात प्रशिक्षण आणि अध्ययनाचे महत्त्व यावर तपशील द्या. २०
९. जागतिक संघटनांमध्ये "एकूण गुणवत्ता व्यवस्थापनाचे" महत्त्व आणि मूलभूत वैशिष्ट्यांविषयी चर्चा करा २०
१०. कोणत्याही दोनवर संक्षिप्त टीप लिहा: २०

अ. प्रभावी नेत्याची कौशल्ये.

ब. संघटनेतील परिवर्तनास प्रतिरोध.

क. मानव संसाधन विकासातील शिक्षणाची भूमिका.

ड. कर्मचाऱ्यांचे आरोग्य.
